

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Patris Gonzali Sylveriae, Societatis Iesv Sacerdotis

Godinho, Nicolao

Coloniae Agrippinae, 1616

De ratione subditos promouendi. Cap. X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44032

tur, rem diuinam in primis fecit, socios deinde omnes cœlesti pane reereuit, postea gratiarũ actione peracta per ægrotorũ cubicula eos deduxit, & suas singulis diuisit stationes. Exinde ad ædiculã, quæ ipsis erat ad habitandum designata, eos comitatus breui quidẽ, sed graui & efficaci sermone hortatus est, vt loci difficultates libenter exorberet, vt ægrotorũ querimonias & fastidia non æquo tantũ, verum etiam læto animo toleraret, vt caritatis officia, cum eo, quo par est, caritatis affectu exerceant, vt in factis dictisq; modestiam, in bonis propositis constantiã, in tractandis infirmorũ animis prudentiam seruarent; vt tandem maximè niterentur omnibus vt grati ac beneuoli, nemini prorsus essent onerosi. Inter hæc solatij & spiritus monita cõsumptus dies. Mãsisset cum reliquis in nosocomio Gonzalus, nisi rei domesticæ procuratio obstaret. Singulos igitur tenerrimè amplexus, in collegium sub noctem reuersus est. Illi verò plus mensẽ cum ægrotis demorati, quæ à Prouinciali suo acceperant, summa cum fide & diligentia exequi curauere.

De ratione subditos promouendũ.

CAP X.

QUAMVIS ea honesti naturã sit, vt omni detracto emolumento, hominum ad se animos alliciat; ipsaque per se virtus satis magnam in se sui mercedem habeat: quoniã tamen etiã illa quæ per se pulchra sunt, nec cõmendatione egent, vt expetantur, crescere laudata solent; & ad rectè agendum facilis mouentur homines cum aliqua inuitantur utilitate; solebat prudens Pater propositis premiolis ad pietatem comparatis, iuniores socios

L 2

ad

ad varia virtutum exercitia excitare. Atque in hūc modum siue beatæ Virginis rosaria, siue Sanctorum reliquias, siue alia generis eiusdem distribuebat iis, qui cæteris essent, vel externa corporis compositione, vel patientiæ laude magis clari, vel qui effrenatos animi motus meliùs coërcerent, vel sæpius ad Deum mentem erigerent, vel hora qualibet orationunculas plures in cœlum iacularentur. Hæc forsità minùs rectè facta iis videri poterunt, qui ab humanis ita diuina separant, vt negent fas esse, vllò inter se modo ea cõsociare; quippe quod humanorū cõsortio diuina contaminentur. At longè aliter sentire oportet. Quemadmodum enim rectè factis iure merces decernitur, iustusque & honestus labor præmiis & honoribus decoratur; ita planè dissentaneum rationi non est, vt ad benè agendum prouocentur præmiis, qui vbi benè egerint, præmiis digni censentur. Sed hanc quoq; fouendæ virtutis cõsuetudinem tum Gonzalum, tum alios præstantissimos viros, Gonzalo anteriores, ab ipso Deo accepisse, compertum nobis est. Sacra enim monumenta testantur, supremum rerum moderatorem Deum, cuius arbitrio reguntur omnia, non cœlestibus tantùm, sed terrenis etiam præmiis ad rectè viuendum, atque ad leges suas seruandas inuitare homines, quas tamen, vt ipsi perfectissimè obtemperarent, atq; ad eius nutum & voluntatem sese conuertant, omnia humana & diuina iura arctissimè constringunt. Gonzalus igitur summum imitatus rectorem, adeò hac industria, quam ab eo didicit, religiosam disciplinam promouit, vt nihil per id tẽpus videri posset Goano Collégio, vbi hæc agebantur, spectabilius. Cubicula, ambulacra, parietes, quæcunque alia illis in ædibus erant, spirabant pietatem, & diuinam illius supremi beatorum do-

micilij suauitatem redolebant. Non tantum vitia vitiorumque imagines aberant, sed ipsi quoque inordinati animorum motus, qui celeritate sua rationem solent anteuertere, ac si in tanto virtutum ornatu comparere erubescerent, continebant sese, nec exurgere audebant. Mille in quolibet socio demittendi ac vincendi se species obseruatæ; nulla à bonis operibus quies; nullum ab internis & externis precatiõibus mentis otium. Erant, qui qui breui oratiuncula decies millies in die augustissimæ Trinitatis auxilium inuocarent; erant etiam qui certas alias preces, percursis rosarij globulis toties recitarent. At inter hæc literarum studia nequaquam intermissa aut remissa, sed intensa potius & aucta; honestum enim repugnare honesto non potest: eaque optima vitæ ratio est, quæ non in negligendo, sed in excolendo officio versatur. Nutriti tamen inter virtutum exercitia sociorum studia volebat, vt siccitas illa, quæ gigni in animis ex literis solet, salutari virtutis succo pelleretur. Quoniam verò compertum ipsi erat inter religiosos adolescentes, qui ex obedientiæ præscripto literarum studia sectantur, ita plerumq; se rem habere, vt quò quisq; in literis addiscendis vigilatior est, eò sit in acquirendis virtutibus magis sollicitus, siquidẽ hæc studia mutuo se iuuant, fouentque, simulque adulescunt, & ad perfectionem perducuntur; idcirco sedulo operam dabat, vt qui erant literarum occupationibus addicti, in eas diligentissimè incuberent. Atq; ob hæc causã mille inuestigabat rei literariæ peruehendæ modos: sæpè extra ordinarias instituebat disputationes, quibus Theologos ac Philosophos acueret. Varias Rethoricis, & humaniorũ literarũ studiosis de reb. piis proponebat materias;

166 VITAE GONZALI SYLVERIAE
quas soluta & ligata oratione pro sua quisq; facultate accuratè pertractaret; aliaq; huiusmodi faciebat permulta, quibus & ad profectū scholasticos moueret, & quātū quisq; in literis proficeret, publico periculo experiretur. Hunc in finē Goanas scholas in India auxit, addito Philosophiæ magistro, qui tunc Antonius Quadrius fuit, domi forisq; magna vir auctoritate, & puincialis munere ante Gōzalū proximè perfunctus. Quin etiā Gonzalus ipse, absoluto Prouincialis officio, antequam ad Cafres proficisceretur, Philosophicas scholas sæpius repetebat. Interdū, n. publicè disputabat; nōnūquā magistri locū vicesq; supplēs, nūc defendēdis thesibus præerat, nunc aliquid discipulis exponebat: atque hæc & cætera omnia ad hoc genus pertinentia non minore cura, quā cum Prouinciā regeret, voluptate certè multò maiore præstabat. Nō contentus singulis Veneris diebus, vt in Societate moris est, priuatū in sacellum, locum ve alium, cāpanæ signo cōuocatos socios ad pietatis opera exhortari, ipsis quoque diebus Dominicis à prandio, eadem illa hora, quæ recreationi est assignata, cū iisdē sociis de virtutibus ac vitiis, quæ Societatis instituto vel prodesse magis, vel magis obesse possunt, rogatis vltro citroque sentētiis vtilissimos habebat sermones.

De secularium domibus inuisendis.

CAP. XI.

Quemadmodum seculares viri ipso morum genere à religiosis valde differūt, cum sint lōgè inter se diuersæ vtrorūq; viuendi rationes, ita ferè nihil istis æquè incommodat, atque ea, quam cum illis, cum humanis officiis, tum mutuis colloquiis